

<https://doi.org/10.34142/23129387.2023.69.06>

УДК 159.9

ORCID 0000-0002-7843-1842

ORCID 0000-0003-1939-1980

РІВЕНЬ ВЕРБАЛЬНОЇ КРЕАТИВНОСТІ ЯК ЧИННИК ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

Хе Тін^{1ABCD}, Надія Г. Скрипник^{2E},

*1 - аспірант кафедри психології і соціальної роботи,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Україна*

E-mail: he.ting.zuni@gmail.com

*2 – викладач кафедри психології, Харківський національний
педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна*

E-mail: n.skripnik70@gmail.com

Актуальність проблеми. Проблема залежності естетичного розвитку від рівня сформованості вербальної креативності не була досліджувана у сучасній вітчизняній психології. Частково проблема психологічних умов розвитку естетичного сприйняття та здібностей була розкрита у дослідженнях В. Найчук та К.Фоменко (2021, 2022). Під естетичним розвитком у представленому дослідженні розуміється рівень розвитку естетичного інтелекту та здібностей, а також здатностей до візуально-просторових уявлень.

Мета дослідження – виявити залежність рівня естетичного розвитку від рівня вербальної креативності.

Результати. Показано відмінності в естетичному розвитку студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Висновки. Високий рівень вербальної креативності передбачає найвищі показники естетичного інтелекту та естетичних здібностей, утім середній рівень вербальної креативності так само характеризується достатньо високими показниками цих показників, утім низький рівень вербальної креативності передбачає значно нижчі показники естетичного інтелекту та естетичних здібностей студентів.

Менш успішні у навчанні студенти з низьким рівнем вербальної креативності характеризуються низьким рівнем естетичного інтелекту. При достатньому рівні вербальної креативності незалежно від рівня успішності у майбутніх дизайнерів виявляється високий рівень естетичного інтелекту.

Визначено, що при низькому рівні вербальної креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими.

Здатність до самоконтролю візуальних уявлень, побудови образів, маніпуляцій з ними у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою незалежно від рівня академічної успішності.

Ключові слова: вербальна креативність, естетичний розвиток, естетичний інтелект, естетичні здібності, академічна успішність, просторові візуальні уявлення, естетичне сприйняття, студенти.

He Ting^{IABCD}, Nadiia H. Skrypnik^{2E},

1 - postgraduate student of the department of Department of Psychology and Social Work,

West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine

E-mail: he.ting.zunu@gmail.com

2 - Lecturer of the Department of Psychology, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: n.skripnik70@gmail.com

The relevance of the problem. *The problem of the dependence of aesthetic development on the level of verbal creativity has not been studied in modern domestic psychology. The problem of psychological conditions for the development of aesthetic perception and abilities was partially revealed in the studies of V. Naychuk and K. Fomenko (2021, 2022). In the present study, aesthetic development is understood as the level of development of aesthetic intelligence and abilities, as well as the ability to visual and spatial representations.*

The Aim *of the study is to identify the dependence of the level of aesthetic development on the level of verbal creativity.*

Results. *The differences in the aesthetic development of students with different levels of verbal creativity and academic performance are shown.*

***Conclusions.** A high level of verbal creativity implies the highest indicators of aesthetic intelligence and aesthetic abilities, however, the average level of verbal creativity is also characterized by quite high indicators of these indicators, but a low level of verbal creativity implies significantly lower indicators of aesthetic intelligence and aesthetic abilities of students.*

Less successful students with a low level of verbal creativity are characterized by a low level of aesthetic intelligence. With a sufficient level of verbal creativity, regardless of the level of success, future designers have a high level of aesthetic intelligence.

It has been determined that at a low level of verbal creativity, the indicators of students' aesthetic perception are the lowest.

The ability to self-control visual representations, build images, manipulate them in students with a high level of verbal creativity is the highest, regardless of the level of academic performance.

***Keywords:** verbal creativity, aesthetic development, aesthetic intelligence, aesthetic abilities, academic performance, spatial visual representations, aesthetic perception, students.*

Вступ. Проблема залежності естетичного розвитку від рівня сформованості вербальної креативності не була досліджувана у сучасній вітчизняній психології. Частково проблема психологічних умов розвитку естетичного сприйняття та здібностей була розкрита у дослідженнях В. Найчук та К. Фоменко (2021, 2022). Під естетичним розвитком у представленому дослідженні розуміється рівень розвитку естетичного інтелекту та здібностей, а також здатностей до візуально-просторових уявлень.

Мета дослідження – виявити залежність рівня естетичного розвитку від рівня вербальної креативності.

Методи дослідження. У дослідженні були використані: методика дослідження здатності до самоконтролю зорових уявлень Р. Гордона, методика вивчення яскравості та чіткості уявлень Д. Маркса, методика Р. Шепарда для вивчення просторових уявлень, методика дослідження естетичного інтелекту К.І. Фоменко, В.В. Найчук, О.І. Кузнецова (2021), методика дослідження естетичних здібностей К. Фоменко та

В. Найчук (2022), а також батарею адаптованих тестів для вивчення рівня розвитку естетичного сприйняття (Фоменко, Найчук, 2022), зокрема:

а) методика «Матіс» спрямована на виявлення здатності до сприйняття виразності форми, виявляє чуттєвість до образного ладу твору. б) методика «Джоконда» діагностує естетичну здатність до чуття форми. в) методика «Ван Гог» спрямована на виявлення здатності до сприйняття виразності форми, виявляє міру опору до естетично-смакових стереотипів, чуттєвість до образного ладу твору. г) методика «Метелик» спрямована на виявлення схильності до когнітивно складної естетичної інформації.

Результати.

На рис. 1 показано залежність рівня естетичного інтелекту від рівня вербальної креативності.

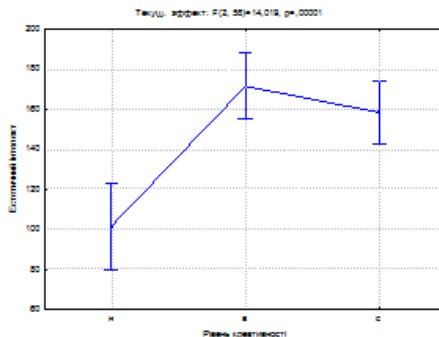

Рис. 1 Естетичний інтелект у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Високий рівень вербальної креативності передбачає найвищі показники естетичного інтелекту, утім середній рівень вербальної креативності так само характеризується достатньо високими показниками естетичного інтелекту, утім низький рівень вербальної креативності передбачає значно нижчі показники естетичного інтелекту студентів.

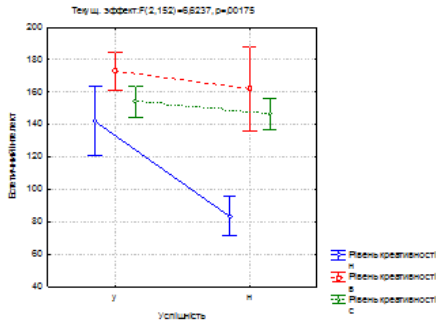

Рис. 2 Естетичний інтелект у студентів з різним рівнем вербальної креативності та рівнем академічної успішності.

Менш успішні у навчанні студенти з низьким рівнем вербальної креативності характеризуються низьким рівнем естетичного інтелекту. При достатньому рівні вербальної креативності незалежно від рівня успішності у студентів виявляється високий рівень естетичного інтелекту.

Високий рівень вербальної креативності передбачає найвищі показники естетичних здібностей, утім середній рівень вербальної креативності так само характеризується достатньо високими показниками естетичних здібностей, утім низький рівень вербальної креативності передбачає значно нижчі показники естетичних здібностей студентів (рис. 3).

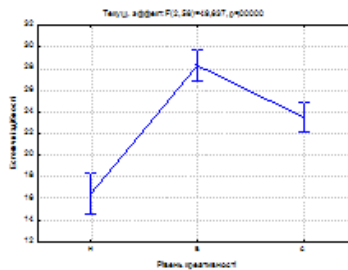

Рис. 3 Естетичні здібності у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Естетичні здібності студентів з низьким рівнем вербальної креативності є найнижчими у вибірці, особливо за умови низької академічної успішності (рис. 4).

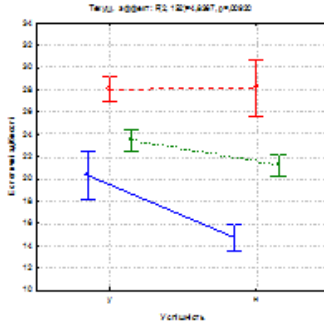

Рис. 4 Естетичні здібності у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Здатність до сприйняття виразності форми, чуттєвості до образного твору у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності розвинута найкраще у студентів. При низькому рівні креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими (рис. 5).

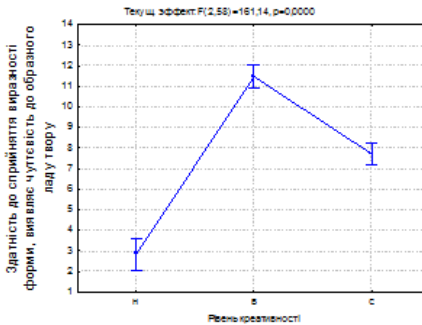

Рис. 5 Здатність до сприйняття виразності форми, чуттєвості до образного твору у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Здатність до сприйняття виразності форми, чуттєвості до образного твору у студентів з високим рівнем вербальної креативності розвинута найкраще у студентів незалежно від

рівня академічної успішності. При низькому рівні креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими незалежно від рівня успішності (рис. 6).

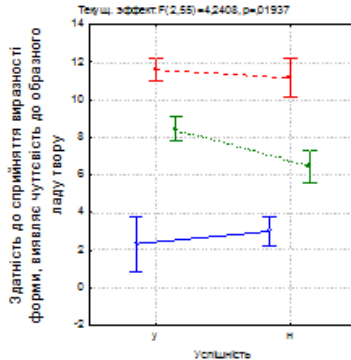

Рис. 6 Здатність до сприйняття виразності форми, чуттєвості до образного ладу твору у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Здатність до чуття форми у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності розвинута найкраще у студентів. При низькому рівні креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими (рис.7).

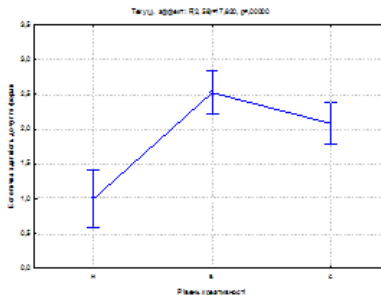

Рис. 7 Здатність до чуття форми у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Здатність до чуття форми у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності розвинута найкраще у студентів з високою академічної успішністю. При низькому рівні

вербальної креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими при високій успішності (рис. 8).

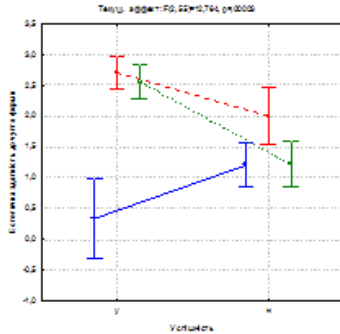

Рис. 8 Здатність до чуття форми у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Опір до естетично-смакових стереотипів у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності є найвищим. Натомість при низькій образній креативності показники опору естетичним стереотипам є найнижчим.

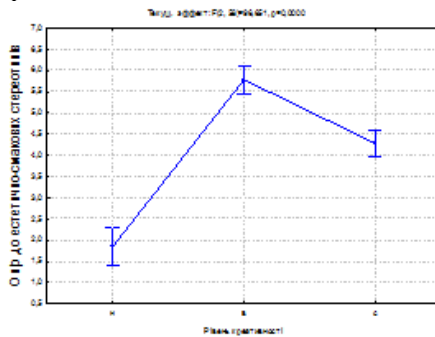

Рис. 9 Опір до естетично-смакових стереотипів у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Опір до естетично-смакових стереотипів у студентів залежить від рівня вербальної креативності та академічної успішності: висока успішність у навчанні при низькій образній креативності є найнижчою (рис. 10).

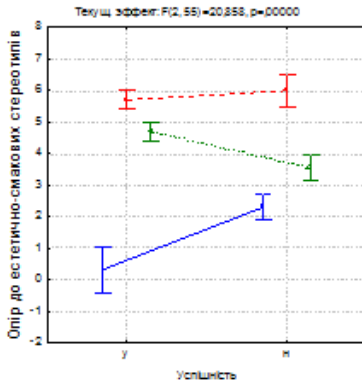

Рис. 10 Опір до естетично-смакових стереотипів у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Схильність до когнітивної складності естетичної інформації у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності є найвищою (рис. 11).

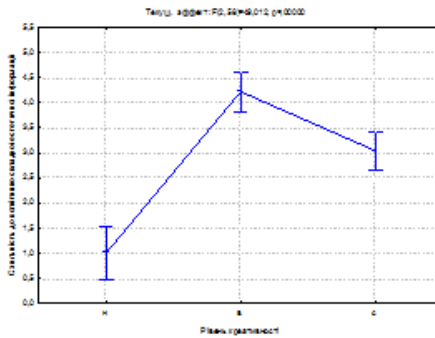

Рис. 11 Схильність до когнітивної складності естетичної інформації у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Схильність до когнітивної складності естетичної інформації у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності є найвищою незалежно від рівня академічної успішності (рис. 12).

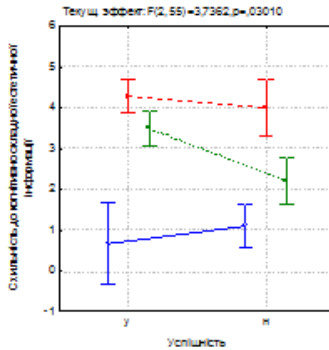

Рис. 12 Схильність до когнітивної складності естетичної інформації у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Здатність до самоконтролю візуальних уявлень у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою (рис. 13).

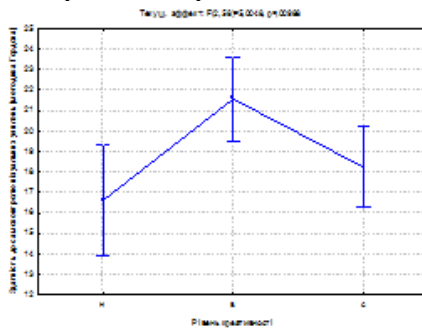

Рис. 13 Здатність до самоконтролю візуальних уявлень у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Здатність до самоконтролю візуальних уявлень у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою незалежно від рівня академічної успішності (рис. 14).

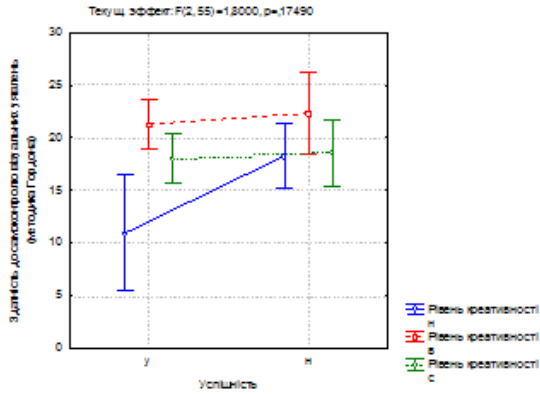

Рис. 14 Здатність до самоконтролю візуальних уявлень у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Здатність до побудови образів у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою (рис. 15).

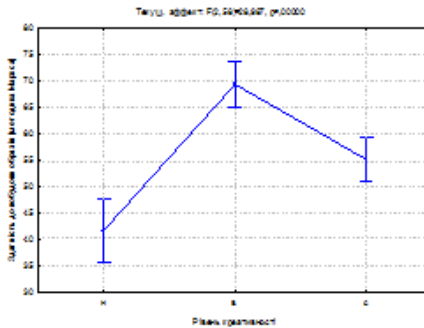

Рис. 2.15 Здатність до побудови образів у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Здатність до побудови образів у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою незалежно від рівня успішності (рис. 16).

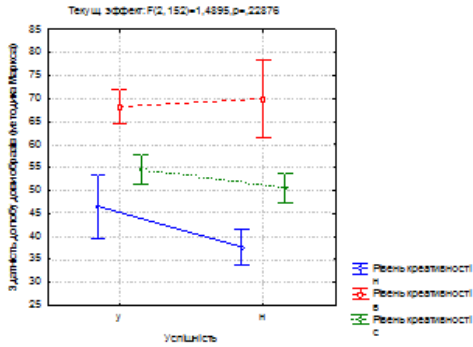

Рис. 16 Здатність до побудови образів у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Здатність до побудови та маніпуляції візуальних образів у студентів з різним достатнім рівнем вербальної креативності є найвищою (рис. 17).

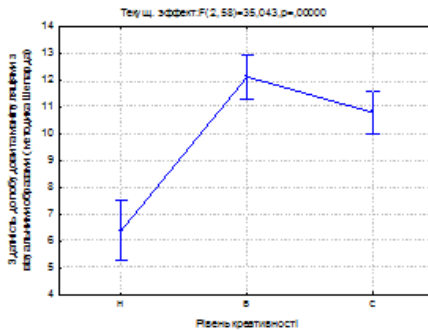

Рис. 17 Здатність до побудови та маніпуляції візуальних образів у студентів з різним рівнем вербальної креативності.

Здатність до побудови та маніпуляції візуальних образів у студентів з достатнім рівнем вербальної креативності є вищою незалежно від рівня академічної успішності (рис. 18).

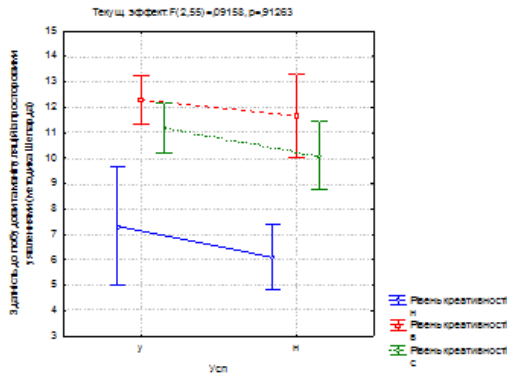

Рис. 18 Здатність до побудови та маніпуляції візуальних образів у студентів з різним рівнем вербальної креативності та академічної успішності.

Висновки. Високий рівень вербальної креативності передбачає найвищі показники естетичного інтелекту та естетичних здібностей, утім середній рівень вербальної креативності так само характеризується достатньо високими показниками цих показників, утім низький рівень вербальної креативності передбачає значно нижчі показники естетичного інтелекту та естетичних здібностей студентів.

Менш успішні у навчанні студенти з низьким рівнем вербальної креативності характеризуються низьким рівнем естетичного інтелекту. При достатньому рівні вербальної креативності незалежно від рівня успішності у майбутніх дизайнерів виявляється високий рівень естетичного інтелекту.

Визначено, що при низькому рівні вербальної креативності показники естетичного сприйняття студентів є найнижчими.

Здатність до самоконтролю візуальних уявлень, побудови образів, маніпуляцій з ними у студентів з високим рівнем вербальної креативності є найвищою незалежно від рівня академічної успішності.

Література:

Демків В.Г. (2021). Регулятивні чинники розвитку творчої активності майбутніх дизайнерів. Дис. ...доктора філософії. Х. ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Найчук В.В., Фоменко К.І., Кузнецов О.І. (2021). Психодіагностика естетичного інтелекту особистості. Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. 64. 158-178.

Фоменко К.І., Найчук В.В. (2022) Психодіагностика естетичних здібностей. . Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. 66. 334-352.

Шандрук С.К., Ге Тінг (2022). Кубики Рорі як психодіагностичний інструментарій для дослідження вербальної креативності особистості. . Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. 367-375.

Оригінальний рукопис отриманий 5 вересня 2023 року

Стаття прийнята до друку 21 вересня 2023 року